

STELLERS EIDEREEND OP SCHIERMONNIKOOG TIJDENS
HET VOORJAARSWEEKEND 1986 VAN DE VWG

Ronald Sinoo

Op 13 april 1986 liep ik om 9.00 uur in het gezelschap van Leen en Anneke van Daalen, Maarten Klomps en Bertie Ram op het strand aan de noord-west-zijde van Schiermonnikoog. Het was zwaar bewolkt en er stond een vrij krachtige zuidwesten wind.

Onze aandacht werd getrokken door een donkerbruine eend die in snelle vlucht langs ons vloog. Dadelijk viel de vreemde, bultige kop op. Dit, en de snelle vleugelslag, deden aan een Brilduiker denken. Bij het landen op het water, ca. 50 meter voor ons, vielen blauwe vleugelspiegels op met witte randen onder en boven, zoals bij een Wilde Eend. Ook bij de zwemmende vogel was dit zichtbaar, evenals de bultige kop.

Toen de vogel tegen de wind in ging zwemmen, zag de kop er ineens plat uit, als van een Eidereend maar met een minder "gestroomlijnd" profiel. Ook leek de snavel korter dan van een Eidereend, met een duidelijke overgang naar het voorhoofd ("knik").

Hij zwom in rustig water vóór een zandbank naar het noordoosten. De bultige kop viel toen weer op (wind mee). Wij liepen over het strand mee. Een eind verder hield de eend in en koerste naar het strand. Terwijl ik aan kwam lopen waggelde hij het strand op. Direct in de nabijheid van drie Scholeksters, zodat de geringe grootte van de vogel opviel. Ik stond er ca. 40 meter vandaan.

De vogel koos weer zee, waarbij de blauwe vleugelspiegels weer opvielen. Even scheen de zon en waren op de bruine flanken zwarte vlekken te zien, zoals bij een vrouwtje Eidereend.

We hebben hem ca. 20 minuten kunnen bekijken, toen vloog hij weg naar het noordoosten. Hij dook in die tijd een paar keer, net als een Eidereend met gespreide vleugels bij het ondergaan.

We kwamen tot de conclusie dat het een vrouwtje Stellers Eidereend (*Polysticta stelleri*) moest zijn. De Bruun-gids vermeldt als bijzonder kenmerk voor beide geslachten een kleine, ronde kuif. Dit zou de vreemde, bultige kop kunnen verklaren, temeer omdat bij tegenwind de kop er plat uitzag.

Ik heb een uitgebreide beschrijving en een blad vol schetsen aan de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna gestuurd. De waarneming is in januari 1987 door de Commissie aanvaard.

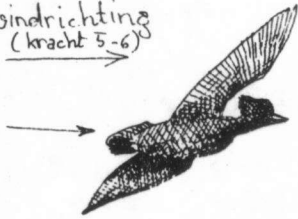
Het betreft hier het tweede geval voor Nederland, en de eerste keer dat er een vrouwtje van deze soort in ons land is gezien. Het eerste geval betrof een mannetje, enige jaren geleden, ook op Schiermonnikoog o.a.

Geïnteresseerden verwijs ik naar een uitgebreidere beschrijving in één van de volgende nummers van "Dutch Birding".

Stellers Eidereend

13-4-'86
Schiermonnikoog.

windrichting
(kracht 5-6)

in de vlucht (laag naar water)
valt rare, bultige kop op.
Steil voorhoofd, verhoogd achterhoofd.

Vliegbeeld door geprononceerd
kopprofiel en snelle vlucht
eerder als van Brilduiker of
Zwarte zee-eend dan van
Eidereend ♀.

bij landen op
het water valt
blauwe spiegel op,
witomrand als
bij ♀ Wilde
eend.

windrichting
(kracht 5-6)

duikend als Eidereend
(met vleugels uit,
punten zichtbaar
voor het onder-
-duiken.)

windrichting
(kracht 5-6)

Van bultige kop is bij
tegenwind geen sprake meer!

Kopprofiel lijkend op dat van ♀
Eidereend, echter iets meer
overgang van snavel naar voor-
-hoofd (voorhoofd lijkt duidelijk iets
steiler dan bij ♀ Eidereend).

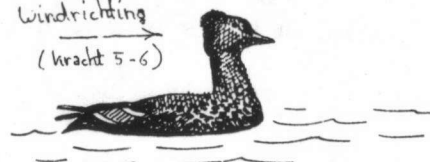
Windrichting
(kracht 5-6)

Achterzijde kop.
Dikke "wangen"
en opliggend,
smaller kwintje

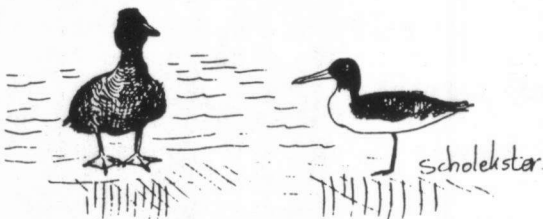
Windrichting
(kracht 5-6)

Schuin van achteren
vallen beide blauwe
vleugelspiegels met witte
randen op. Vogel ligt breed
op het water, als Eidereend.
Wind doet flankveertjes voor
vleugelboeg opwaaien (rij),
en bult op achterhoofd valt ook
nu weer duidelijk op.

Tijdens opklaring even zon op
de zwemmende vogel. Vrij licht-
bruine flanken met zwarte vlekjes
als van Eidereend ♀ nu zichtbaar.
Blauwe spiegel met witte randjes
nu prachtig zichtbaar. Steil
achterhoofd niet nader te omschrijven.
Snavel leek korter dan van Eidereend.
Snavelafschieding (verschil tussen Stellers
Eidereend en Eidereend ♀) niet duidelijk genoeg
hunner zien (ongeveer als getekend, maar
niet doorslaggevend als herkenningscriterium).

Ronald Sinoo

Vogel x

Scholekster

Groottevergelijking

met Scholekster. Toen de eend het strand op waggelde,
deed hij dat in de directe nabijheid van 3 Schol-
eksters, die aan het water stonden. Toen viel
op, dat de eend duidelijk kleiner moest zijn dan
een ♀ Eidereend. Ongeveer Brilduikergrootte.